

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

Zelena javna nabava

ili zašto i kako ozeleniti javnu nabavu?

Dr.sc. Branka Pivčević Novak

Načelnica Sektora za klimatske aktivnosti
Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Konferencija Podrška održivom financiranju, Zagreb, 4. travnja 2025.

Zašto je javna nabava u fokusu?

- Javna nabava čini oko 14 % BDP-a EU-a, što je čini značajnom polugom za gospodarski i društveni razvoj !
- Tijela javne uprave su veliki potrošači i time imaju **veliku moć usmjeravanja tržišta!**
- **Cilj zelene javne nabave je iskoristiti tu moć i stvoriti veliku potražnju za zelenim proizvodima i uslugama što će potaknuti onda i razvoj takvih proizvoda i usluga!**
- Zelena javna nabava kao instrument za zelenu tranziciju !
- Živi što propovijedaš !

Potražnja

Ponuda

Pozitivni zakonodavni okvir

- EU i nacionalni propisi o javnoj nabavi - kroz ENP omogućuju uvesti okolišne kriterije u JN
 - U tehničkim specifikacijama
 - Kao kriterij odabira
 - Uvjeta za izvršenje ugovora
- U tijeku je revizija EU Direktiva o JN, među ostalim predlaže se ukidanje obveze da socijalni i zeleni kriteriji ENP budu povezani s predmetom nabave ...

Mjerila zelene javne nabave su dobrovoljna ali postoje pravni zahtjevi u zakonodavstvu EU-a koji su obvezni za sve javne kupce:

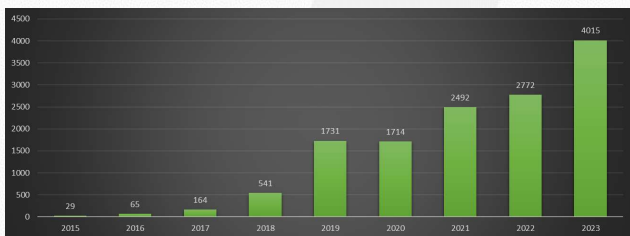
Direktiva o čistim vozilima
Direktiva o energetskej učinkovitosti
Direktiva o energetskim svojstvima zgrada
Uredba o ekološkom dizajnu za održive proizvode

Uredba o baterijama
Uredba o ambalaži i ambalažnom otpadu
Uredba o nultoj stopi emisija

Dosadašnji rezultati - Statistička godišnja izvješća o javnoj nabavi (EOJN)

➤ Ključni datumi za zelenu javnu nabavu: 2015., 2017., 2021., 2024.

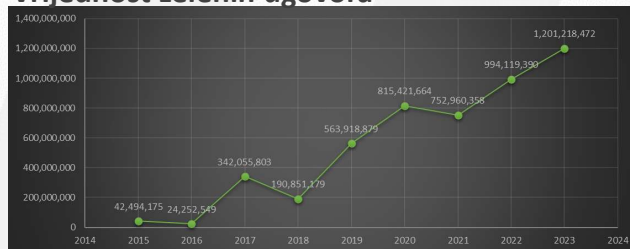
Broj zelenih ugovora

% vrijednosti zelenih ugovora u ukupnoj JN

Vrijednost zelenih ugovora

➤ Horizontalno načelo u EU fondovima kao poticaj

UČINAK: Razvijena je metodologija uštede emisija ugljikova dioksida u zelenoj javnoj nabavi za 8 najčešćih kategorija

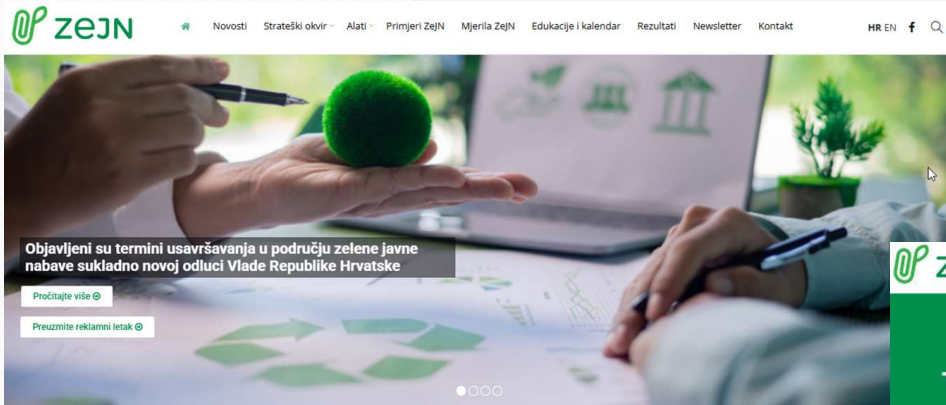
Okvirna vrijednost uštede emisije CO₂ u 2023. godini
Središnji državni ured za javnu nabavu

Kategorija nabave	Izbjegnuta emisija CO ₂ u 2023.
Potrošnja električne energije proizvedene iz OIE	212.481,65 t
Računala i računalna oprema	118,02 t
UKUPNO	212.599,67 t

REPUBLIKA HRVATSKA Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

<https://zelenanabava.hr/>

Zelena javna nabava (skraćeno: ZeJN) predstavlja instrument zaštite okoliša kojim se potiče nabava roba, usluga i radova sa smanjenim ekološkim utjecajem tijekom njihova životnog ciklusa.

Eko-oznake

Alati

- [Eko-oznake](#)
- [Trošak životnoga vijeka \(LCC alati\)](#)
- [Modeli za izračun uštede ugljika dioksida](#)

Postoje mnoge eko-oznake kojima je cilj pomoći kupcima u identifikaciju, odabiru i kupnji održivih proizvoda ili usluga. Eko-oznaka EU Ecolabel je zajednička oznaka Europske unije kojom se označavaju zeleni proizvodi i usluge na europskom tržištu. Kroz ZeJN se žele upraviti kupovati proizvodi koji nose oznaku EU Ecolabel ili eko-oznaku istog tipa. Potvrda da proizvod nosi eko-oznaku EU Ecolabel je dokaz da taj proizvod udovoljava mjerilima ZeJN (primjer nacionalne potvrde je vidljiv desno). Stoga u javnim nabavama proizvoda i usluga koje želimo ozeleniti preporučamo koristiti znak zaštite okoliša EU Ecolabel koji ima razvijena mjerila za 30 skupina proizvoda i usluga te su dostupna na hrvatskom jeziku.

Popis proizvoda koji nose eko-oznaku EU Ecolabel nalazi se u EU katalogu ECAT i u nacionalnom katalogu.

[Saznajte više](#)

[EU katalog ECAT](#)

[Nacionalni katalog](#)

[Facebook stranica za EU Ecolabel Hrvatska](#)

Eko-oznake se mogu koristiti na dva različita načina u kontekstu tehničkih specifikacija:

- kao pomoć u izradi tehničkih specifikacija i definiranja značajki robe ili usluga koje se kupuju. To znači da se mjerila iz EU Ecolabel prepišu u tehničku specifikaciju a kao dokaz da proizvod udovoljava tim mjerilima koristi se potvrda da proizvod nosi eko-oznaku EU Ecolabel.
- pri određivanju sukladnosti kao jedan od načina dokazivanja sukladnosti s ovim tehničkim specifikacijama

Edukacije

- [Trening materijali](#)
- [Priručnici](#)
- [E-učenje i video vodiči](#)
- [Kalendar](#)

Trening materijali za provoditelje ZeJN 2025

Od ožujka do svibnja održavaju se besplatne radionice o zelenoj javnoj nabavi. Izradu programa izobrazbe Zelena javna nabava financiralo je Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije - Evvidencijski broj nabave: 804/02-24/52/DN. Prezentacija je besplatna i dana na korištenje svoj zainteresiranoj javnosti.

[Trening za provoditelje ZeJN 2025](#)

Trening materijali za provoditelje ZeJN 2023.

U 2023. godini održana je izobrazba u području zelene javne nabave putem radionica za provoditelje ZeJN.

Izradu programa izobrazbe Zelena javna nabava financiralo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - Evvidencijski broj nabave: 804/02-23/05/DN. Prezentacija je besplatna i dana na korištenje svoj zainteresiranoj javnosti.

[Trening za provoditelje ZeJN 2023](#)

Trening materijali za provoditelje ZeJN 2021.

U 2021. godini održana je izobrazba u području zelene javne nabave putem online radionica za provoditelje ZeJN.

[Trening za provoditelje ZeJN 2021](#)

Odluka o provedbi zelene javne nabave (NN 137/24)

- stupila na snagu 1. siječnja 2025.
- zadužuju se tijela državne uprave za provedbu zelene javne nabave kao i tijela iz njihove nadležnosti
- pozivaju se drugi obveznici javne nabave, JLP(R)S i druga tijela iz njihove nadležnosti
- definirana su zelena mjerila i ciljevi za određene nabavne kategorije
- pozivaju se tijela uključiti i druge okolišne aspekte u javnu nabavu
- edukacija, praćenje i izvješćivanje

MZOZT – Komunikacija o Odluci !

- dopisi obavijesti na TDU
- dopis i Preporuke na županije i velike gradove
- dopis poziva prema HGK, HOK i HUP na suradnju

Odluka o provedbi zelene javne nabave (NN 137/24)

predmeti nabave

električna energija

uredski papir

papirna konfekcija

sredstva za čišćenje i
higijenu

usluga čišćenja
prostorija

računala i računalna
oprema

toneri i tinte

proizvodi od tiskanog
papira, proizvodi od
papira za pisanje i
papirnate vrećice

promotivni materijali

oprema za snimanje,
obradu i prikaz slike i
televizori

klima uređaji

svjetiljke i električne
žarulje

vozila za cestovni
promet

pneumatici za
motorna vozila

namještaj i
građevinska stolarija i
ostali građevinski
elementi od drva

prehrana i catering

odjeća

Kriteriji zaštite okoliša koji su uzeti u obzir pri definiranju mjerila i ciljeva

- smanjen utjecaj na okoliš, od početne faze uporabe sirovina, preko proizvodnje pa sve do njihova korištenja i konačno odlaganja
- Promicanje obnovljivih izvora energije
- Promicanje energetske učinkovitosti
- Isključivanje plastične ambalaže
- Promicanje recikliranja
- Promicanje ponovne uporabe
- Upotreba manje kemikalija
- Smanjenje emisija CO₂
- Promicanje namještaja od drva, održivo gospodarenje šumama
- Promicanje ekoloških poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda lokalne proizvodnje

Odluka o provedbi zelene javne nabave (NN 137/24)

povezivanje zelene javne nabave i znaka zaštite okoliša EU Ecolabel

- Za određene skupine proizvoda umjesto da se navode pojedinačni okolišni kriteriji navedeno je da moraju biti u skladu s mjerilima za znak zaštite okoliša EU Ecolabel !
- Uredski papir, papirna konfekcija, sredstva za higijenu, sredstva za čišćenje, usluga čišćenja
- Znak EU Ecolabel znači da proizvod udovoljava visokim okolišnim mjerilima – potvrda da se radi o zelenom proizvodu ili usluzi

Mjerila za EU Ecolabel prepisati u tehničke specifikacije

Pododjeljak 3. – Oznake
Članak 212

(1) Ako javni naručitelj namjerava nabaviti radove, robu ili usluge s određenim okolišnim, društvenim ili drugim karakteristikama, može u tehničkim specifikacijama, kriterijima za odabir ponude ili uvjetima za izvršenje ugovora zahtijevati određene oznake kao dokazno sredstvo da radovi, roba ili usluge odgovaraju traženim karakteristikama, ako su ispunjeni ovi sljedeći uvjeti:

1. zahtjevi za oznaku odnose se samo na kriterije koji su vezani uz predmet nabave i prikladni su za utvrđivanje njegovih karakteristika
2. zahtjevi za oznaku temelje se na kriterijima koji se mogu objektivno provjeriti i koji nisu diskriminirajući
3. oznake su utvrđene u otvorenom i transparentnom postupku u kojem mogu sudjelovati sve zainteresirane strane kao što su državna tijela, potrošači, socijalni partneri, proizvođači, distributeri i nevladine organizacije
4. oznake su dostupne svim zainteresiranim stranama
5. zahtjeve za oznaku određuje treća strana nad kojom gospodarski subjekt koji zahtijeva dodjelu oznake nema utjecaj.

(2) Ako javni naručitelj ne zahtijeva da radovi, roba ili usluge udovoljavaju svim zahtjevima za oznaku, obavezan je navesti one zahtjeve za oznaku koji su potrebni.

(3) Javni naručitelj koji zahtijeva određenom oznaku mora prihvatiti svaku oznaku koja potvrđuje da radovi, roba ili usluge zadovoljavaju zahtjeve za jednakovrijednu oznaku.

(4) Ako gospodarski subjekt iz dokaznih razloga koji nisu uzrokovani njegovim postupanjem nije mogao pribaviti oznaku koju je javni naručitelj naveo ili jednakovrijednu oznaku u okviru određenih radova, javni naručitelj mora prihvatiti druge prikladne načine dokazivanja, kao što je tehnička dokumentacija proizvođača, pod uvjetom da gospodarski subjekt dokaže da radovi, roba ili usluge koje mu ispunjavaju zahtjeve za određenom oznaku ili određene zahtjeve koje je naveo javni naručitelj.

(5) Oznaka ispunjava sve uvjete iz stavka 1. točaka 2. – 5. ovoga članka, ali osim toga utvrđuje i zahtjeve koji nisu povezani s predmetom nabave, javni naručitelj ne smije zahtijevati oznaku kao takvu nego može odrediti tehničke specifikacije upućivanjem na detaljne specifikacije te oznake ili, prema potrebi, njihove dijelove koji su povezani s predmetom nabave i koji su prikladni za određivanje karakteristika tog predmeta nabave.

Certifikat EU Ecolabel kao potvrda usklađenosti

Odluka VRH o donošenju smjernica za poboljšanje učinaka javne uprave u zaštiti okoliša (NN 137/24)

„ZELENO
UPRAVLJANJE“

- Svrha je unaprijediti djelovanje javne uprave u zaštiti okoliša utvrđivanjem odgovornosti za uvođenje upravljanja okolišem, za praćenje i izvješćivanje te osigurati transparentnost i javno objavljivanje rezultata
- načelo „planiraj – učini – provjeri – djeluj“
- cilj je smanjiti potrošnju energije, vode i drugih prirodnih resursa, smanjiti emisiju stakleničkih plinova i drugih emisija u zrak, smanjiti nastanak otpada te poboljšati gospodarenje otpadom u tijelima javne uprave
- navodi najbolje prakse upravljanja okolišem i okolišne pokazatelje, opisuje kako upravljati s visoke razine upravljanja, kako uključiti zaposlenike, komunicirati, obuku

MZOZT nadležan provesti izobrazbu, prati i izvješćivati

Hvala na pažnji

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije